

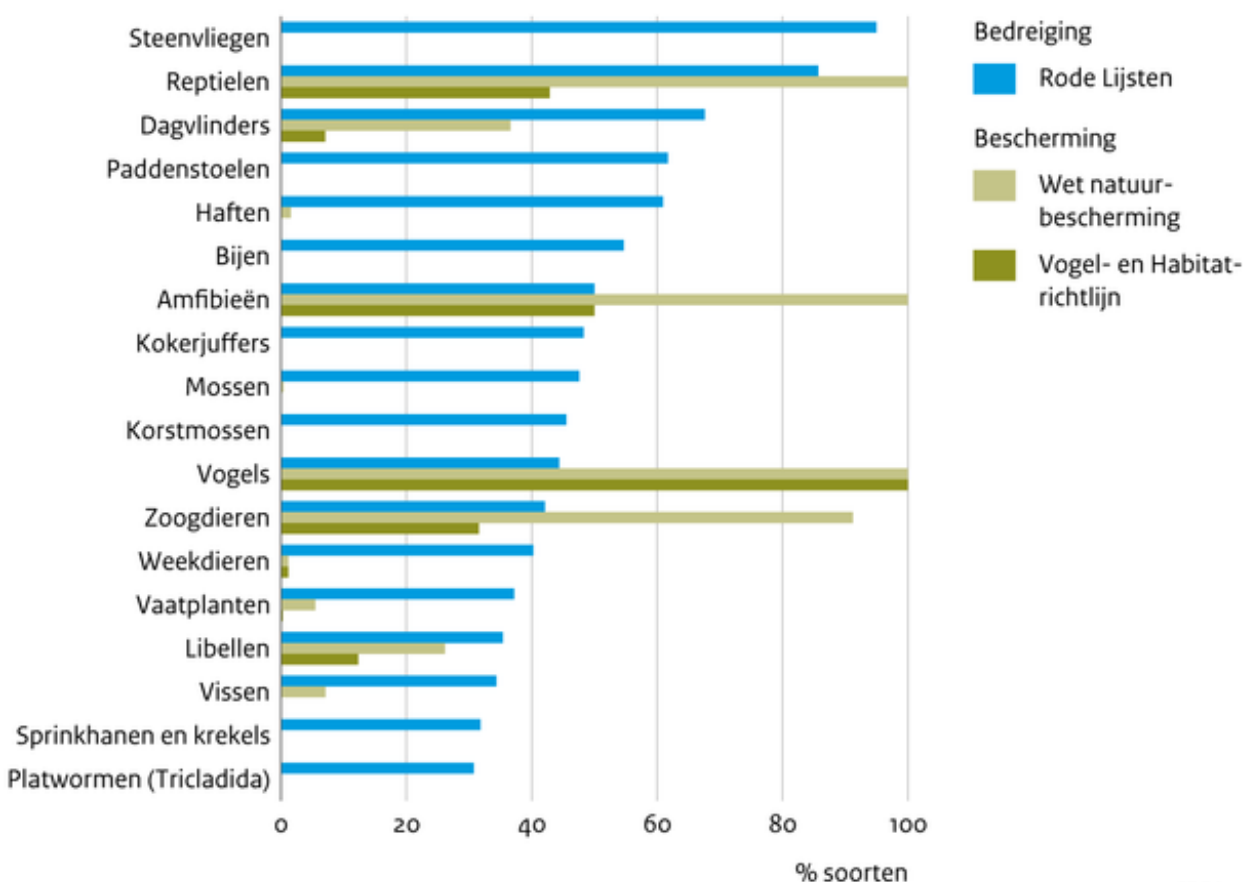
Beschermingsstatus van dieren en planten, 2018

Indicator | 5 september 2018

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De wettelijke bescherming van soorten komt niet altijd overeen met hun bedreiging.

Beschermingsstatus dieren en planten, 2018

Bron: Diverse Rode Lijsten, Wet natuurbescherming, CBS

CBS/sep18
www.clo.nl/n132306

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xlsx\)](#) [3]
- [Download data \(ods\)](#) [4]

Bescherming en bedreiging

De wettelijke bescherming van soorten spoort niet steeds met de bedreiging. Er zijn soorten beschermd die niet worden bedreigd in hun voortbestaan. Zo zijn bijna alle soorten vogels, amfibieën en zoogdieren beschermd, maar met veel van die soorten gaat het goed. En andersom

geldt dat er bedreigde soorten zijn die niet beschermd worden. Zo zijn er geen paddenstoelen en korstmossen die wettelijke bescherming genieten, maar zijn er wel veel soorten waarmee het slecht gaat.

Rode lijsten

Soorten komen op een Rode Lijst als ze bedreigd zijn, dat wil zeggen op basis van een negatieve trend en/of zeldzaamheid.

Van een aantal groepen dieren zijn geen Rode Lijsten opgesteld, van deze groepen is daarom niet vastgesteld hoe het met eventueel beschermde soorten gaat. Van twee groepen zonder Rode Lijst zijn wel enkele soorten wettelijk beschermd, namelijk vijf soorten kevers en één soort kreeft.

Flora- en faunawet

Door de Flora- en faunawet werden alle vogels, amfibieën, reptielen, vleermuizen en bijna alle andere zoogdieren wettelijk beschermd. Verder werden een aantal vaatplanten, vissen en enige andere diersoorten beschermd. Deze wet gold tot en met 31 december 2016.

Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 werd de Wet natuurbescherming van kracht. Als gevolg hiervan verloren een aantal soorten de wettelijke bescherming die zij onder de Flora- en faunawet genoten. Dit geldt met name voor een aantal soorten mieren, vissen (met name zoutwatervissen) en planten. Daar staat tegenover dat een aantal andere soorten juist bescherming kregen. Een aantal soorten libellen bijvoorbeeld, maar ook één haftensoort en een tweetal mossensoorten. Binnen de groep van zoogdieren waren er ook wat verschuivingen.

Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn

Volgens de Vogelrichtlijn zijn alle Europese inheemse vogels beschermd. Volgens de Habitatrictlijn dienen alle soorten van bijlage IV van deze richtlijn op nationaal niveau wettelijk beschermd te worden. Alle soorten van bijlage IV zijn dan ook opgenomen in de Wet natuurbescherming. Op een paar uitzonderingen na geldt dat ook voor de soorten die vermeld worden op de andere bijlagen (II en V).

Referenties

- Aptroot, A., C.M. van Herk & L.B. Sparrius (2011). Basisrapport voor de Rode Lijst Korstmossen. BLWG Rapport 12. BLWG, Oude-Tonge.
- Arnolds, E. & M. Veerkamp (2008). Basisrapport Rode Lijst Paddenstoelen. Nederlandse Mycologische Vereniging, Utrecht.
- Bruyne, R.H. de, H. Wallbrink & A.W. Gmelig Meyling (2003). Bedreigde en verdwenen land en zoetwatermollusken in Nederland (Mollusca). Stichting European Invertebrate Survey - Nederland & Stichting ANEMOON, Leiden / Heemstede.
- Delft, J.J.C.W. van, R.C.M. Creemers & A.M. Spitzen-van der Sluijs (2007). Basisrapport Rode Lijst Amfibieën en Reptielen volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Kleunen A. van, R. Foppen & C. van Turnhout (2017). Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels 2016 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Sovon-rapport 2017/34. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Kranenbarg, J. & F. Spikmans (2013). Achtergronddocument Rode Lijst Vissen 2011.

- Zoetwatervissen. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, versie 1.3. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
 - Reemer, M (2012). Basisrapport Rode Lijst Sprinkhanen en krekels. EIS-Nederland, Leiden.
 - Reemer, M (2018). Basisrapport voor de Rode Lijst Bijen. Rapport EIS2018-06. EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
 - Siebel, H.N., R.J. Bijlsma & L.B. Sparrius (2013). Basisrapport voor de Rode Lijst Mossen 2012. BLWG Rapport 14. BLWG, Oude-Tonge.
 - Sparrius, L.B., B. Odé & R. Beringen (2014). Basisrapport Rode Lijst Vaatplanten 2012 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. FLORON Rapport 57. FLORON, Nijmegen.
 - Swaay, C.A.M. van (2006). Basisrapport Rode Lijst Dagvlinders. Rapport VS2006.002, De Vlinderstichting, Wageningen.
 - Termaat, T. & V.J. Kalkman (2011). Basisrapport Rode Lijst Libellen volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Rapport VS2011.015, De Vlinderstichting, Wageningen.
 - Tien, N., H. Heessen, J. Kranenborg & B. Trapman (2016). Rode Lijst vissen 2011; Achtergronddocument Zoutwatervissen. IMARES Wageningen UR (University & Research centre), IMARES rapport C021/16, Wageningen.
 - Verdonschot, P.F.M., L.W.G. Higler, R.C. Nijboer & Tj.H. van den Hoek (2003). Naar een doelsoortenlijst van aquatische macrofauna in Nederland. Alterra-rapport 858, Alterra, Wageningen.
 - Zoogdierverseniging VZZ (2007). Basisrapport voor de Rode Lijst Zoogdieren volgens Nederlandse en IUCN-criteria. VZZ rapport 2006.027. Tweede, herziene druk. Zoogdierverseniging VZZ, Arnhem.

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Beschermingsstatus van dieren en planten.

Omschrijving

Percentage soorten, uitgesplitst naar soortgroep, dat bedreigd wordt (volgens Rode Lijst) en percentage soorten dat wettelijk beschermd wordt (eveneens uitgesplitst naar soortgroep).

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek

Berekeningswijze

De mate van bedreiging en bescherming van een soortgroep is weergegeven als percentage van het totale aantal soorten van de groep in Nederland. Dat totale aantal is gelijk aan het aantal beschouwde soorten, inclusief de soorten waarvoor onvoldoende gegevens beschikbaar waren voor het bepalen van een status, op de meest actuele Rode Lijst van de soortgroep. Uitzondering hierop vormen de paddenstoelen. In geval van de Habitatrichtlijn is uitgegaan van het aantal soorten op bijlage IV. In geval van Rode Lijsten is uitgegaan van de formeel in de Staatscourant gepubliceerde Rode Lijsten.

Basistabel

Zie tabblad figuurdata onder download figuurdata

Geografisch verdeling

Nederland

Verschijningsfrequentie

Onregelmatig

Opmerking

Voor een beperkt aantal, voornamelijk bedreigde, soorten zijn destijds soortbeschermingsplannen gemaakt. Dit is geen beleidsthema meer, daarom is deze categorie niet meer in deze indicator opgenomen.

Betrouwbaarheids codering

Integrale enquête.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2018). [Beschermingsstatus van dieren en planten, 2018](#) [5] (indicator 1323, versie 06 , 5 september 2018). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl132306>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1323> [2]
https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1323_001g_clo_06_nl.png [3]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1323-001g-clo-06-nl.xlsx> [4]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1323-001g-clo-06-nl.ods> [5]
<https://www.clo.nl/indicatoren/nl132306>